CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____
д.ю.н., проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«__» _____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: Право
Спеціальність: D8 Право
Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Факультет: юридичний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Управління персоналом»* складена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Розробники: Вакарюк Людмила Василівна, доктор юридичних наук, професор

Викладачі, що забезпечують читання даної навчальної дисципліни:
Вакарюк Людмила Василівна, доктор юридичних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри приватного права
Протокол № 1 *від «* 27 *»* серпня *2026 року*

Завідувачка кафедри _____ д.ю.н., проф. Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 *від «* 28 *»* серпня *2026 року*

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ PhD, ас. Лаура БЗОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни: отримання здобувачами знань про сутність, принципи та правові засади організації управління підприємством (установою, організацією), а також формування навичок захисту прав і законних інтересів суб'єктів соціально-трудових відносин.

Пререквізити: для вивчення навчальної дисципліни та максимально якісного забезпечення підготовки фахівців з управління персоналом, здобувач повинен мати знання із навчальних дисциплін: «Трудове право», «Корпоративне право», «Трудові спори», «Правові аспекти звільнення працівників».

Результати навчання.

Процес вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти спрямований на формування наступних загальних і професійних компетентностей:

Загальні компетентності. Курс повинен сприяти розвиткові у здобувачів наступних умінь і навичок:

- здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3);
- здатності приймати обґрунтовані рішення (ЗК7);
- здатності використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК13);
- здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК14).

Фахові компетентності. В результаті опанування навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти:

- здатністю застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК1);
- здатністю використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції (СК5);
- здатністю обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію(СК6);
- здатністю доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК13);
- здатністю самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (СК14).

Програмні результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен**:**

- проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (РН3);
- обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (РН6);
- оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. (РН8);
- використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції (РН11);
- інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (РН17).

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	14	14			62		залік
Заочна	1	2	3	90	4	4			82		залік

СТРУКТУРА ЗМІСТУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1: Загальна частина												
Тема 1.1. Методологічні аспекти управління персоналом	9	1	1			7	10					10
Тема 1.2. Стратегія і політика управління персоналом	11	2	2			7	10					10
Тема 1.3. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом та оцінка персоналу	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема1.4. Правове регулювання трудової діяльності	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за Модулем 1	44	7	7			30	44	2	2			40
Змістовий модуль 2: Спеціальна частина												
Тема 2.1. Соціальне партнерство в організації	11	1	1			9	12	1	1			10
Тема 2.2. Управління робочим часом персоналу	12	2	2			8	12	1	1			10
Тема 2.3. Створення сприятливих умов праці	12	2	2			8	11					11
Тема 2.4. Мотивація та стимулювання персоналу. Стимулюючі правові режими	11	2	2			7	11					11

Разом за Модулем 2	46	7	7			32	46	2	2			42
Усього годин	90	14	14			62	90	4	4			82

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.1	**Методологічні аспекти управління персоналом**: 1. Управління персоналом як соціальне явище та сфера професійної діяльності. 2. Сутність і функції управління персоналом. 3. Еволюція теорії управління персоналом. 4. Концепція управління персоналом. 5. Сучасні підходи до управління персоналом. 6. Колектив як соціальна група. 7. Роль корпоративної культури у формуванні колективу організації.
1.2	**Стратегія і політика управління персоналом:** 1. Поняття та значення кадрової політики в організації. 2. Класифікація типів кадрової політики. 3. Етапи розробки кадрової політики. 4. Взаємозв'язок стратегії розвитку організації та кадрової політики.
1.3	**Соціально-психологічні аспекти управління персоналом та оцінка персоналу:** 1. Сутність ділового оцінювання. 2. Методи оцінки персоналу. 3. Атестація персоналу. 4. Соціально-психологічні особливості трудового колективу як об'єкта управління. 5.Соціальні ролі та відносини у трудовому колективі.
1.4	**Правове регулювання трудової діяльності:** 1. Соціальна і природна сторони трудової діяльності. Право на працю 2. Індивідуальні та групові інтереси працівників, методи їхнього використання в управлінні персоналом 3. Сутність та завдання процесу правового регулювання трудової діяльності персоналу 4. Нормування праці: сутність, значення, види норм праці Контролінг в управлінні персоналом
2.1	**Соціальне партнерство в організації:** 1. Соціальне партнерство: сутність, значення, форми 2. Правова природа колективного договору 3. Стадії укладення і виконання колективного договору 4. Правове регулювання соціально-трудових відносин у підприємстві
2.2	**Управління робочим часом персоналу:** 1. Сутність і значення робочого часу як універсальної міри людської праці. 2. Поняття та види робочого часу. Режим робочого часу. 3. Правове регулювання режимів праці та відпочинку протягом зміни, доби та тижня, року. 4. Облік робочого часу. 5. Методи аналізу ефективності використання робочого часу.
2.3	**Створення сприятливих умов праці:** 1. Поняття, фактори та значення умов праці в підприємстві, установі організації. 2. Державне та договірне регулювання умов праці.

	3. Класифікація умов праці та їх вплив на трудову діяльність працівників. 4. Способи компенсації впливу на працівників несприятливих умов праці. 5. Основні напрями поліпшення умов і охорони праці на виробництві.
2.4	**Мотивація та стимулювання персоналу. Стимулюючі правові режими:** 1. Поняття стимулу в трудовій діяльності. 2. Мотиваційний механізм управління трудовою поведінкою. 3. Правові стимули як засоби ефективності правового регулювання трудових відносин. 4. Види матеріальної мотивації праці. 5. Роль заробітної плати в мотивації праці. 6. Нематеріальні методи мотивації праці.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1.1	**Методологічні аспекти управління персоналом**: 1. Управління персоналом як соціальне явище та сфера професійної діяльності. 2. Сутність і функції управління персоналом. 3. Еволюція теорії управління персоналом. 4. Концепція управління персоналом. 5. Сучасні підходи до управління персоналом. 6. Колектив як соціальна група. 8. Роль корпоративної культури у формуванні колективу організації.
1.2	**Стратегія і політика управління персоналом:** 1. Поняття та значення кадрової політики в організації. 2. Класифікація типів кадрової політики. 3. Етапи розробки кадрової політики. 4. Взаємозв'язок стратегії розвитку організації та кадрової політики.
1.3	**Соціально-психологічні аспекти управління персоналом та оцінка персоналу:** 1. Сутність ділового оцінювання. 2. Методи оцінки персоналу. 3. Атестація персоналу. 4. Соціально-психологічні особливості трудового колективу як об'єкта управління. 5.Соціальні ролі та відносини у трудовому колективі.
1.4	**Правове регулювання трудової діяльності:** 1. Індивідуальні та групові інтереси працівників, методи їх використання в управлінні персоналом. 2. Соціальна і природна сторони трудової діяльності. Право на працю. 5. Сутність і завдання процесу правового регулювання трудової діяльності персоналу. 6. Нормування праці: суть, значення, види норм праці. 7. Контролінг в управлінні персоналом.
2.1	**Соціальне партнерство в організації:** 1. Соціальне партнерство як засіб узгодження інтересів роботодавців і працівників. 2. Соціальні партнери в організації: роботодавець, наймані працівники та їх об'єднання, спільність та розбіжність їх інтересів. 3. Правова природа колективного договору. 4. Сторони, предмет та зміст колективного договору. 5. Порядок підготовки і укладення колективного договору. Контроль за виконанням колективного договору.

	6. Зарубіжний досвід соціального партнерства.
2.2	**Управління робочим часом персоналу:** 1. Сутність і значення робочого часу як універсальної міри людської праці. 2. Поняття та види робочого часу. Режим робочого часу. 3. Правове регулювання режимів праці та відпочинку протягом зміни, доби та тижня, року. 4. Облік робочого часу. 5. Методи аналізу ефективності використання робочого часу.
2.3	**Створення сприятливих умов праці:** 1. Поняття, фактори та значення умов праці в підприємстві, установі організації. 2. Державне та договірне регулювання умов праці. 3. Класифікація умов праці та їх вплив на трудову діяльність працівників. 4. Способи компенсації впливу на працівників несприятливих умов праці. 5. Основні напрями поліпшення умов і охорони праці на виробництві.
2.4	**Мотивація та стимулювання персоналу. Стимулюючі правові режими:** 1. Поняття стимулу в трудовій діяльності. 2. Мотиваційний механізм управління трудовою поведінкою. 3. Правові стимули як засоби ефективності правового регулювання трудових відносин. 4. Види матеріальної мотивації праці. Роль заробітної плати в мотивації праці. 5. Нематеріальні методи мотивації праці.

Завдання для самостійної роботи здобувачів

№ з/п Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.1 Методологічні аспекти управління персоналом	Проаналізуйте корпоративну культуру в системі управління персоналом: 1.Роль корпоративної культури у формуванні колективу організації 2.Способи формування корпоративної культури в організації	7
1.2 Стратегія і політика управління персоналом	Визначте правовий статус кадрової служби на підприємстві: 1.Поняття кадрової служби 2.Завдання кадрової служби	7
1.3 Соціально-психологічні аспекти управління персоналом та оцінка персоналу	Зясуйте сутність компетентності працівника, її види та значення: 1. Поняття «компетентність працівника» 2.Види компетентності працівника	8
1.4 Правове регулювання трудової діяльності	Проаналізуйте особливості правового регулювання трудової діяльності: Функції та повноваження профспілки: 1.Зміст основних функцій профспілок 2. Основні проблеми сучасного профспілкового руху в Україні та світі, що потребують вирішення для успішного здійснення профспілками своїх основних функцій	8
2.1 Соціальне	Проаналазуйте особливості соціального партнерства в організації.	9

партнерство в організації	Визначте типи і причини конфліктів, особливості управління конфліктною ситуацією: 1.Позитивні та негативні функції конфліктів в сфері управління персоналом 2.Підстави визначення типів конфліктів в сфері управління персоналом	
2.2 Управління робочим часом персоналу	Проаналізуйте особливості управління робочим часом персоналу. З'ясуйте види відпусток, підстави і порядок їх надання: 1.Класифікація видів відпусток 2.Тривалість відпусток 3.Порядок надання щорічних відпусток	8
2.3 Створення сприятливих умов праці	З'ясуйте: 1.Значення сприятливих умов праці на виробництві 2.Повноваження трудових колективів по створення сприятливих умов праці	8
2.4 Мотивація та стимулювання персоналу. Стимулюючі правові режими	Визначте функції стимулюючого трудо-правового режиму: 1.Поняття стимулюючого трудо-правового режиму 2.Зміст функцій стимулюючого трудо-правового режиму	7
		Разом 62

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

Оцінювання самостійної роботи базується на таких критеріях: повнота виконання завдання, рівень творчої та аналітичної обробки матеріалу, якість оформлення, здатність до презентації результатів та аргументації власних рішень. Максимальна кількість балів за одне самостійне завдання – 1,5 бала, які враховуються у загальній сумі балів поточного та рубіжного контролю. Самостійні завдання спрямовані на розвиток професійних навичок, формування творчого мислення.

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології здобувачоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних задач та ін.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю: усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Форми контролю: індивідуальна та фронтальна перевірки знань, умінь і навичок здобувачів (індивідуальне та фронтальне усне опитування, письмові самостійні роботи; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; розв'язання задач-казусів; співбесіди з виконання будь-яких завдань по кожній темі навчальної дисципліни), а також підсумкові форми контролю.

Підсумковий контроль – залік у формі усного опитування.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів у межах ОПП «Право» з навчальної вибіркової дисципліни «Управління персоналом»

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за національною (традиційною) шкалою відповідно до затверджених критеріїв оцінювання затверджених на засіданні кафедри приватного права (Протокол №1 від 29.08.2021р.) з урахуванням Положення «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу. Форми поточного контролю (контрольних заходів): 1) модульні контрольні роботи; 2) усні та письмові опитування на лекційних, практичних заняттях; 3) інтерактивні методи навчання; 4) розв'язання індивідуальних задач; 4) підготовка оглядів спеціальної літератури; 5) підготовка рефератів або есе; 6) індивідуальна або групова презентація.

Кількість заходів та форми проведення поточного контролю, а також критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за кожною формою контролю визначається викладачем кафедри самостійно у відповідності до принципів академічної свободи.

Усний виступ та виконання письмового завдання під час практичного заняття	Критерії оцінювання
5 балів	Здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини управління персоналом та його інститутів; вільно самостійно та аргументовано викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Правильно вирішив усі практичні завдання
4 бали	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття; достатньо повно володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини управління персоналом та його інститутів; викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з

	правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість практичних завдань
3 бали	Здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми; в цілому володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини управління персоналом та його інститутів; фрагментарно викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; намагається викладати основний зміст навчального матеріалу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, доступних інформаційних технологій і баз даних, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища. Правильно вирішив половину практичних завдань
2 бали	Здобувач не в повному обсязі опанував навчальний матеріал теми; не в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини управління персоналом та його інститутів; не знає наукових фактів, визначень; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Правильно вирішив меншість практичних завдань
1 бал	Здобувач частково володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини управління персоналом та його інститутів; не в змозі викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі практичні завдання
0 балів	Здобувач не володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини управління персоналом та його інститутів; викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; не спроможний викласти навчальний матеріал з дисципліни; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані; не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного практичного завдання

Доповнення до виступу:

2 бали – отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються здобувачам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують здобувачі, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе – це самостійне розкриття здобувачем на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2 бали отримують здобувачі, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об’єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують здобувачі, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів у межах ОПП «Право» з навчальної вибіркової дисципліни «Управління персоналом»

Максимальна кількість балів Залік 50 балів	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Критерії оцінювання знань здобувачів**
Відмінно 45-50	**А** (90-100)	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей. Наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу. Здатний розв’язувати ускладнені кейси (казуси), завдання та вміє використовувати при цьому належним чином нормативну базу, судову практику (вітчизняну та європейську). Володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав високий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 39-44	**В** (80-89)	Здобувач достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Здатний розв’язувати кейси (казуси), завдання із посиланням на положення нормативно-правових актів та судову практику. На достатньому рівні володіє відповідною науково-правовою термінологією. Проте, під час усної відповіді, вирішення практичних завдань, казусів

		інколи не вистачає аргументації, послідовності у викладі матеріалу. Допускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок. Показав достатній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 33-38	**C** (70-79)	Здобувач демонструє загалом добрі знання навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей робить помітні помилки, неточності. Не вміє робити певні узагальнення та висновки. Може самостійно розв'язувати стандартні, типові кейси (казуси), завдання, що не потребують детального аналізу нормативно-правових актів та судової практики. Частково володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав базовий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 27-32	**D** (60-69)	Здобувач демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних і письмових відповідей допускається суттєвих неточностей та помилок, внаслідок чого відповідь є неповною. В мінімальному обсязі опрацьовує рекомендовану літературу. Може самостійно розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав посередній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 21-26	**E** (50-59)	Здобувач демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання за зразком. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав досить низький рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Незадовільно 16-20	**Fx** (35-49)	Здобувач не засвоїв навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології. Не може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання. Рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики – примітивний.
Незадовільно	**F** (1-34)	Здобувач не засвоїв навчальний матеріал з курсу, дає

0-15		неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише окремими основними правовими термінами. Не вміє розв'язувати найпростіші типові казуси (кейси), завдання. Не проявляє навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **50 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

Розподіл балів, які отримують здобувачі

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА МОДУЛЯМИ Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)								**Підсумковий контроль залік**	**Сумарна к-ть балів (мах.)**
МОДУЛЬ І				МОДУЛЬ ІІ				**50**	**100**
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т1**	**Т2**	**Т3**	**Т4**		
6	*6*	*6*	*7*	*6*	*6*	*6*	*7*		
ВСЬОГО - 25				**ВСЬОГО - 25**					

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінки (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	Fx (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F(1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів з вибіркової навчальної дисципліни «Управління персоналом»

1. Поняття та сутність управління персоналом як закономірного явища і сфери професійної діяльності.
2. Цілі та завдання управління персоналом.

3. Принципи побудови системи управління персоналом.
4. Методи управління персоналом підприємства, установи, організації.
5. Сучасне розуміння поняття стратегії управління персоналом.
6. Процес формування стратегії управління персоналом підприємства установи, організації.
7. Політика управління персоналом залежно від моделі ринку праці.
8. Зміст кадрової політики управління персоналом.
9. Методи та типи кадрової політики управління персоналом.
10. Взаємозв'язок стратегії і політики управління персоналом зі стратегією підприємства, установи, організації.
11. Об'єктивна необхідність оцінювання персоналу та її значення.
12. Мета та завдання процесу оцінювання персоналу.
13. Види та моделі комплексної оцінки персоналу.
14. Основні методи оцінювання персоналу.
15. Мета і завдання атестації персоналу на підприємстві, установі, організації.
16. Соціально-психологічні фактори трудової поведінки персоналу.
17. Вплив особистих якостей керівника на ефективність управління персоналом.
18. Вплив соціально-психологічного клімату на ефективність роботи підприємства установи, організації.
19. Соціальна та природна сторони трудової діяльності.
20. Зміст права на працю.
21. Сутність та завдання процесу правового регулювання трудової діяльності персоналу.
22. Нормування праці: сутність, значення, види норм праці.
23. Регламентування посадових обов’язків працівників та посадових осіб організації.
24. Регламентування діяльності структурних підрозділів організації .
25. Правила поведінки й дисциплінарні процедури працівників організації.
26. Контролінг в управлінні персоналом
27. Сутність і значення робочого часу як універсальної міри людської праці.
28. Міжнародні та національні стандарти правового регулювання робочого часу.
29. Правове регулювання робочого часу протягом тижня.
30. Обмеження роботи в нічний час, у вихідні та святкові дні. Робота в надурочний час.
31. Правове регулювання тривалості відпусток.
32. Правила внутрішнього трудового розпорядку як засіб регулювання робочого часу в конкретній організації.
33. Правове регулювання режимів праці й відпочинку протягом зміни, доби, тижня та року.
34. Гнучкі режими праці.
35. Методи аналізу ефективності використання робочого часу. Табельний облік використання робочого часу. Фотографія робочого дня.
36. Тайм-менеджемент в організації.
37. Соціальне партнерство як засіб узгодження інтересів роботодавця і працівників.
38. Соціальні партнери в організації: роботодавець, наймані працівники та їхні об’єднання, спільність та розбіжність їхніх інтересів.
39. Правова природа колективного договору.
40. Сторони та предмет колективного договору.
41. Зміст колективного договору.
42. Порядок підготовки та укладання колективного договору.
43. Контроль за виконанням колективного договору.
44. Зарубіжний досвід соціального партнерства.
45. Обґрунтуйте значення участі персоналу в розробленні проектів договірних актів.
46. Поняття, фактори і значення умов праці.
47. Державне і договірне регулювання умов праці.
48. Способи компенсації впливу на працівників у несприятливих умовах праці.
49. Класифікація умов праці та їх вплив на трудову діяльність працівників.
50. Основні напрямки ефективності поліпшення умов і охорони праці на підприємствах, установах, організаціях.

51. Мотив як внутрішня спонукальна сила до активної дії. Структура мотиву праці. Формування мотиву праці.
52. Поняття стимулу в трудовій діяльності. Взаємозв'язки між мотивами і стимулами.
53. Види матеріальної мотивації праці.
54. Роль заробітної плати в мотивації праці.
55. Основні вимоги до організації преміювання персоналу.
56. Нетрадиційні методи матеріального стимулювання (участь у прибутках, володіння акціями, паєм тощо).
57. Стимулювання працівників на основі системи грейдів.
58. Компенсаційний пакет як інструмент мотивації працівників підприємства.
59. Нематеріальні методи мотивації праці.
60. Особливості стимулюючого трудо-правового режиму та його роль в ефективному управлінні персоналом.

Зарахування результатів неформальної освіти

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни – участь у неформальній/інформальній освіті

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення про «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь здобувач підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
ОСНОВНА (базова)
Нормативні джерела
Міжнародні правові акти:

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (ратифікований19.10.1973р). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042
2. Загальна декларація прав людини : прийнята Резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Про сприяння колективним переговорам: Конвенція МОП № 154, 1981р. (ратифікована 16 травня 1994 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_006
4. Про безробіття: Конвенція МОП № 2, 1919 р. (ратифікована 16 травня 1994 р.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_143
5. Про скасування примусової праці: Конвенція МОП № 105, 1957 р. (ратифікована 5 жовтня 2000 р.). URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_013
6. Про дискримінацію в галузі праці та занять: Конвенція МОП від 25.06.1958 р. №111. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_161
7. Про ліквідацію всіх форм расової дискримінації Конвенція МО*П* від 14.03.89 .URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105
8. Про примусову чи обов'язкову працю: Конвенція МОП № 29, 1930 р. (ратифікована 10 серпня 1956 р.). URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_346
9. Про політику в галузі зайнятості: Конвенція МОП № 122, 1964р. (ратифікована 19 червня 1968 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_062
10. Про мінімальний вік для прийняття на роботу: Конвенція МОП, 1973 р. (ратифікована 3 травня 1979 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_054
11. Про оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 132, 1970 р. (переглянута у 1990 р.) (ратифікована 29 травня 2001 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_022
12. Про припинення трудових відносин з ініціативи підприємства: Конвенція МОП № 158, 1982 р. (ратифікована 16 травня 1994 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_005

13. Про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності: Конвенція МОП № 100, 1951 р. (ратифікована 10 серпня 1956 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_002
14. Про професійну орієнтацію та професійну підготовку в галузі розвитку людських ресурсів. Конвенція МОП № 142. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_057
15. Про охорону заробітної плати: Конвенція МОП № 95, 1949 р. (ратифікована 4 серпня 1961 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_146
16. Про встановлення мінімальної заробітної плати з особливим урахуванням країн, що розвиваються: Конвенція МОП № 131, 1970 р. (ратифікована 19 жовтня 2005 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_149
17. Про безпеку і гігієну праці та виробниче середовище: Конвенція МОП № 155, 1981 р. (ратифікована 2 листопада 2011 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050
18. Про щотижневий відпочинок на промислових підприємствах: Конвенція МОП № 14 від 25.10.1921 р. (ратифіковано 29.05.68): міжнародний документ № 993_140. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/993_140
19. Про скорочення робочого часу до сорока годин на тиждень: Конвенція МОП № 47 від 22.06.1935 р. (ратифіковано 09.06.56): міжнародний документ № 993_145. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_145
20. Про щорічні оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 52 від 24.06.1936 р. (ратифіковано 11.08.56): міжнародний документ № 993_003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_003
21. Про нічну працю підлітків у промисловості: Конвенція МОП № 90 (переглянута) від 10.07.1948р. (ратифіковано 11.08.56): міжнародний документ № 993_124. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_124
22. Про щотижневий відпочинок в торгівлі та установах: Конвенція МОП № 106 від 26.06.1957 р. (ратифіковано 29.05.68): міжнародний документ № 993_121. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_121
23. Про тривалість робочого часу та періоди відпочинку на дорожньому транспорті: Конвенція МОП №153 від 27.06.1979 р. (ратифіковано 06.03.2008): міжнародний документ № 993_025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_025
24. Про інспекцію праці у промисловості й торгівлі: Конвенція МОП № 81 від 11.07.1947 р. (ратифіковано 08.09.2004): міжнародний документ № 993_036. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_036
25. Про захист трудящих від іонізуючої радіації: Конвенція МОП №115 від 22.06.1960 р. (ратифіковано 29.05.68): міжнародний документ № 993_116. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_116
26. Про гігієну в торгівлі та установах: Конвенція МОП № 120 від 08.07.1964 р. (ратифіковано 29.05.68): міжнародний документ № 993_063. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_063
27. Про безпеку і гігієну праці та виробниче середовище: Конвенція МОП № 155, 1981 р. міжнародний документ № 993_050 (ратифікована 02.11.2011 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050
28. Про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві: Конвенція МОП №184 від 21.06.2001 р. (ратифіковано 01.04.2009): міжнародний документ № 993_504. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_504
29. Про служби гігієни праці: Конвенція МОП № 161 від 26.06.1985 р. (ратифіковано 10.03.2010): міжнародний документ № 993_042. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_042
30. Про боротьбу з небезпекою, спричинюваною канцерогенними речовинами й агентами у виробничих умовах, та заходи профілактики: Конвенція МОП № 139 від 24.06.1974 р. (ратифіковано 10.03.2010): міжнародний документ № 993_162. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_162

31. Про безпеку та гігієну праці на шахтах від 22.06.1995 р.: Конвенція МОП № 176 (ратифіковано 15.02.2011): міжнародний документ № 993_093. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_093
32. Про запобігання великим промисловим аваріям від 22.06.1993 р.: Конвенція МОП №174 (ратифіковано 15.02.2011): міжнародний документ № 993_107. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_107
33. Рішення Європейського суду з прав людини. Справа «Воротнікова проти України», заява № 1225/02, Страсбург 14 лютого 2008 року. URL: http:// uazakon.com/documents/date_3s/pg_gmwaoc.htm
34. Рішення Європейського суду з прав людини. Справа «Жовнер проти України», заява № 56848/00, Страсбург 29 червня 2004 року. URL: http://zakon1. rada.gov.ua/laws/show/980_221
35. Рішення Європейського суду з прав людини. Справа «Ліпісвіцька проти України», заява №11944/05, Страсбург 12 травня 2011 року. URL: http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/974_648
36. Рішення Європейського суду з прав людини. Справа «Мкртчян проти України», заява №21939/05, Страсбург 20 травня 2010 року. URL: http:// zakon1.rada.gov.ua/laws/show/974_593
37. Рішення Європейського суду з прав людини. Справа «Сокур проти України», заява № 29439/02, Страсбург 26 квітня 2005 року. URL: http://zakon4. rada.gov.ua/laws/show/980_351

Закони і підзаконні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр
2. Кодекс законів про працю України: Закон УРСР від 10 грудня 1971 № 322- VIII із змін. / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08
3. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10. 2000 № 2017–III із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14
4. Про колективні договори і угоди: Закон України від 23.02.2023 № 2937–IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2937-20#Text
5. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 № 5026–VI із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17
6. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 № 1045–XIV із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14
7. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067–VI – ВР із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 1533–III із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14
10. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 № 504/96–ВР із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр
11. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 № 4312-VI із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17
12. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 № 108/95–ВР із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр
13. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 № 875–XII із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12
14. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694–XII із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12
15. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 № 137/98–ВР із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр

16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників: Закон України від 12 травня 2022 року №2253-IX із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2253-20#Text

17. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 року № 2136-IX із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин: Закон України від 01.07.2022 № 2352-IX із змінами від 2023 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text

19. Про колективні угоди та договори: Закон України від 23.02.2023 № 2937-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2937-20#Text.

20. Про порядок повідомлення Державній податковій службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу/укладення гіг-контракту: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 413 із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2015-п

21. Про порядок ведення трудових книжок для працівників: Інструкція затверджена мін. праці, мін. юстиції від 29 червня 1993 р. № 58 в ред. від 27.07.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93

22. Про затвердження Порядку укладення договору про стажування здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти у роботодавця і Типової форми договору про стажування здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти у роботодавця: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2018 № 20 в ред. від 29.04.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20-2013-%D0%BF#Text

23. Про державну службу з питань праці: положення затв. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 р. № 96 із змін. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF

24. Про накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення: Порядок затверджений Кабінету Міністрів України від 17 липня 2013 р. № 509 в ред. від 17.03.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2013-п

25. Про практику розгляду судами трудових спорів : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92

26. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 29 грудня 1992 р. № 14. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92

27. Перелік виробництв, професій і посад із шкідливими умовам праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2001 р., № 163 із змін. / Кабінет Міністрів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163-2001-п

28. Про затвердження норм робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я: Наказ від 25.05.2006 р., № 319 із змін. / Міністерство охорони здоров’я України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0696-06

29. Список виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці: Постанова від 17.11.1997 р., №1290 в ред. від 12.07.2022 / Кабінет Міністрів України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1290-97-п

30. Про затвердження умов, тривалості, порядку надання та оплати творчих відпусток: Постанова від 19.01.1998 р., № 45 в ред. від 26.02.2022 / Кабінет Міністрів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45-98-п

31. Рекомендації щодо порядку надання працівникам з ненормованим робочим днем щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці: Наказ від 10.10.1997 р., № 7 / Міністерство праці та соціальної політики України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007203-97

32. Методичні рекомендації щодо застосування підсумованого обліку робочого часу: Наказ від 19.04. 2006 р. № 138. / Міністерство праці та соціальної політики України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0138203-06

33. Про впорядкування застосування контрактної форми трудового договору: Положення затверджене постановою від 19 березня 1994 р. № 170 із змін. / Кабінет Міністрів України. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/170-94-п

34. Про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів: Положення від 07.06.2010 р. № 340 в ред. від 27.01.2023 / Міністерство транспорту та зв'язку України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0811-10.

Література:

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 468 с.
2. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с. http://dglib.nubip.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6297/3/Balanovska_STUP.pdf
3. Білорус Т.В. Управління персоналом: 800+ запитань та відповідей : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 320 с.
4. Бонтлаб В. В. Проблеми теорії та практики нормативно-правового регулювання вирішення трудових спорів (конфліктів): монографія. Київ: ПВГОІ; 2019. 420 с.
5. Вакарюк Л. В. Правові режими в трудовому праві України: монографія. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2018. 415 с.
6. Вакарюк Л. В., Гетьманцева Н. Д. Управління персоналом: навч.-метод. посібник / Л. В. Вакарюк, Н. Д. Гетьманцева. Чернівці. Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. 84 с.
7. Вакарюк Л. В. Правові стимули високоефективної праці як проблема трудового права // The European dimension of modern legal science: Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. 548 p. С. 122-149.
8. Вакарюк Л. В., Гетьманцева Н. Д., Орловський О. Я. Управління персоналом: навчально-методичний посібник / Л.В. Вакарюк, Н.Д. Гетьманцева, О.Я. Орловський. 2-ге вид., переробл. і допов. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2026. 144 с.
9. Вахонева Т. М. Правовідносини з реалізації здібностей людини до продуктивної і творчої праці: монографія. Харків: У справі. 2017. 372 с.
10. Вахонєва Т. М. Основи охорони праці в Україні. Навчальний посібник. Х., вид-во Дакор, 2019. 508 с.
11. Величко Л. Ю. Медіація при вирішенні індивідуальних трудових спорів в Україні: реалії та перспективи: монографія / Л. Ю. Величко, Д. В. Гринь, О. М. Ярошенко; за заг. ред. О. М. Ярошенка; М-во освіти і науки України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2024. 232 с.
12. Венедіктов С.В. Трудове право України: підручник. 2-ге вид., переробл. і допов., Київ: Діа, 2024. 228 с.
13. Волинець В. В. Теоретико-правові засади організаційно-управлінських відносин у трудовому праві України: монографія. Харків; Київ: Дієса плюс, 2016. 396 с.
14. Гавриш О. А. Технології управління персоналом: монографія / О. А. Гавриш, Л. Є. Довгань, І. М. Крейдич, Н. В. Семенченко. Київ: НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017. 531 с.
15. Гетьманцева Н. Д., Вакарюк Л. В., Процьків Н. М. Правові аспекти звільнення працівників навч.-метод. посібник / Ніна Гетьманцева, Людмила Вакарюк, Наталія Процьків. Чернівці. Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. 100 с.
16. Гетьманцева Н.Д. Суть соціальної політики держави через призму трудового права. Актуальні проблеми приватного та публічного права: Монографія / Н.Д. Гетьманцева; відп. ред. Н.Д. Гетьманцева. Чернівці: ЧНУ, 2022. 452 с.; 4 л. фото.
17. Зміст конституційного права громадян на належні, безпечні і здорові умови праці в сучасних умовах: теоретико-прикладний нарис: монографія / [І. А. Вєтухова, О. Є. Луценко, Л. Ю. Малюгата ін.]; за заг. ред. О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. [2-ге вид., випр. і допов.]. Харків: Право, 2024. 240 с.
18. Інноваційні форми організації праці в умовах діджиталізації економіки І 66 України: теоретико-прикладний нарис: монографія / О. М. Ярошенко, О. Г. Середа, Л. Ю.

Малюга, О. Є. Луценко, О. В. Таможанський; за заг. ред. проф. О. М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2023. 240 с.

19. Копитко М. Управління персоналом: навчальний посібник / Марта Копитко, Наталія Михаліцька, Мар'яна Яцик; за заг. ред. Д. В. Швеця. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 452 с.

20. Макогон Ольга. Посібник з управління персоналом. Програма ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP). Київ. 2021. 163 с.

21. Менеджмент персоналу: навчальний посібник / Укл. О.В. Безпалько, А.Д. Бергер, Т.М. Березянко, Ю.М. Гринюк, Д.Г. Грищенко, О.І. Драган, А.С. Зєніна-Біліченко, Л.М. Мазник, Л.І. Тертична, О.М. Соломка, О.А. Чигринець [За. заг. ред. О.І. Драган]. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.

22. Менеджмент персоналу: навчальний посібник / Бортняк В. А., Вітвіцький С. С., Дніпров О. С. та ін. за заг. ред. В. П. Пєткова. Київ: Видавництво «КНТ», 2025. 312 с.

23. Механізми мотивації та стимулювання трудової діяльності: трудоправові дилеми / [Е. Ю. Кривенко, О. Є. Луценко, О. Г. Середа, Н. М. Швець, І. П. Жигалкін]; за заг. ред. О. Г. Середи. Харків: Право, 2025. 224 с.

24. Назарчук О. М. Трудове право [Електронний ресурс]: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2025. 230 с.

25. Наньєва М. І. Укладення трудового договору за законодавством України та окремих зарубіжних країн: монографія. Київ: Видавничий дім «Фенікс», 2018. 202 с.

26. Підстави припинення трудового контракту: теоретико-прикладний дискурс: монографія / О. М. Ярошенко, Н. О. Мельничук, О. Г. Середа, О. Є. Луценко, В. В. Гребенюк, О. О. Конопельцева; за заг. ред. проф. О. М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2024. 224 с.

27. Піфко О. О. Конституційно-правові засади організації та діяльності професійних спілок в Україні та країнах ЄС: порівняльно-правове дослідження: монографія. К., вид-во «Юркнига», 2019. 464 с.

28. Про управління персоналом. Harvard Business Review: 10 найкращих статей. КМ-Букс, 2018. 256 с.

29. Психологія управління. Підручник. 6-е вид. // Є.І. Ходаківський, Ю.В. Богоявленська, Т.П. Грабар. Вид-во: Центр учбової літератури. 2023. 684 с.

30. Управління персоналом: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О.А. Хілуха, П.М. Косінський; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк: ЛНТУ, 2023. 414 с.

31. Управління персоналом в умовах децентралізації / За заг. ред. докт. наук з держ. управ., проф. В. М. Олуйка. Київ, 2018. 504 с.

32. Управління персоналом: навчально-методичний посібник / Дяків О. П., Островерхов В. М. (видання друге, переробл. і доповнено). Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 288 с.

33. Управління персоналом: підручник / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О. В. Потьомкіна, О. В. Середа; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.

34. Управління персоналом: Практикум: навч. посібник / В. М. Селютін, Л. М. Яцун. Електрон. дані. Х.: ХДУХТ, 2018. 188 с.

35. Управління персоналом» [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Л.С. Борданова, В.Е. Мельничук, Н.В. Рощина Н.В. Семенченко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові данні (1 файл: Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 103 с.

36. Шевченко В. С. Управління персоналом: конспект лекцій. / В. С. Шевченко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 121 с.

37. Яковлєв О. А. Фундаментальні проблеми правового регулювання умов праці і встановлення гарантій для працівників: монографія. Харків: Право, 2019. 456 с.

38. Ярошенко О. М., Іншин М. І., Жигалкін І. П., Довбиш К. К., Пікуль В. П., Джура Х. Ю. Основні принципи правового регулювання оплати праці в сучасних умовах: AUREA MEDIOCRITAS: монографія. Х., вид-во: Юрайт, 2020. 204 с.

39. Ярошенко О., Іншин М., Жигалкін І. Індивідуальне та колективне трудове право. Х., вид-во: Юрайт, 2021. 412 с.

40. Чернега В. М. Трудове право (національне, міжнародне, зарубіжне, порівняльне) та правові форми врегулювання трудових спорів: підручник / Віталій Чернега: Хмельн.. ун-т управл. та права ім. Леоніда Юзькова. Київ: Ліра-К, 2025. 567 с.

41. O. Yaroshenko, O. Lutsenko, O. Sereda, N. Shvets, Y. Burniagina. WorkBook Labor Law of Ukraine. Навчальний посібник. Видавництво: TakiBook. Одеса, 2024. 264 с.

ДОДАТКОВА (допоміжна)

1. Андрушко А.В. Особливості правової регламентації нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2024. Серія Право. Випуск 81: частина 1. С. 327-333.

2. Бойко А.О. Правове регулювання трудових відносин у сфері нагляду і контролю за охороною праці. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2024. Серія Право. Випуск 81: частина 1. С. 332-336.

3. Вакарюк Л. В. Роль локальних нормативних актів у правовому забезпеченні стимулювання найманої праці // Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 94-річчю з дня народження члена кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (31 березня 2023 року). Харків, 2023. С. 67-69.

4. Вакарюк Л.В. До питання охорони праці та підтримки здоров'я дистанційних працівників // Цілі сталого розвитку в аспекті зміцнення національного та міжнародного правопорядку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Львів-Одеса-Ужгород-Харків-Чернівці, 27 жовтня 2023 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 199-202. (492 с.)

5. Вакарюк Л.В. Право на відключення в світлі концепції балансу між роботою і приватним життям. Юридичний науковий електронний журнал. No 1, 2025. С.234-237.

6. Вакарюк Л.В., Гетьманцева Н.Д. До питання про право працівників на відключення: компаративний аналіз. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2024. Серія Право. Випуск 82: частина 2. С. 21-28.

7. Вакарюк Л.В., Гетьманцева Н.Д. Соціальна політика держави на ринку праці. Юридичний науковий електронний журнал. No 4/2024. С.282-285.

8. Вакарюк Л.В., Бурка А.В. Онлайн харасмент в трудових відносинах. Аналітично-порівняльне правознавство. No 5 (2024). С.361-365.

9. Вакарюк Л.В., Бурка А.В. Правове регулювання протидії харасменту в сфері праці: національний та зарубіжний досвід. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2024. Серія Право. Випуск 85. С.88-96.

10. Вакарюк Л. В. До питання правового стимулювання трудової діяльності працівників // Науковий вісник Ужгородс. націон. ун-ту. Серія: Право. 2022. Вип. 74 (1). С.166-170.

11. Вакарюк Л. В. Місце та значення локальних нормативних актів у правовому забезпеченні стимулювання трудової діяльності працівників. Публічне право. No 3 (47). 2022. С. 55-62.

12. Вакарюк Л. В. Роль заохочень та пільг у правовому стимулюванні працівників // Підприємництво, господарство і право. No 6/2021. С. 95-100.

13. Вакарюк Л.В., Малєнко О.В. Цифровий контроль на робочому місці: інтерес роботодавця та право на приватність працівника. Аналітично-порівняльне правознавство. No 3, Ч.1, 2025. С. 530-535.

14. Внутрішній трудовий розпорядок: теоретико-правовий аспект: монографія / В. О. Голобородько, Д. В. Журавльов, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко; за наук ред. Ярошенка О. М. Харків: Юрайт, 2012. 256 с.

15. Гетьманцева Н. Д., Вакарюк Л. В., Козуб І. Г., Орловський О. Я. Трудове право: навч. посібник. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 272 с.

16. Гетьманцева Н.Д. Трудова мобідьність як чинник соціально-економічного розвитку країни. Юридичний науковий електронний журнал. № 4/2024. С. 236-239.
17. Гетьманцева Н.Д. Мотиваційні механізми у сфері трудової діяльності. Юридичний науковий електронний журнал. No 2. 2024. С. 187-190.
18. Гетьманцева Н.Д. Цінність людського капіталу як базова основа розвитку кадрової політики держави. Юридичний науковий електронний журнал. No3. 2024. С. 238-241.
19. Гетьманцева Н Д. «Стимулюючі виплати як інструмент підвищення ефективності праці працівників» Юридичний науковий електронний журнал 2024. No 7. С.211-213.
20. Гетьманцева Н.Д. Модифікація трудових відносин в умовах цифровізації. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. No2. С.309-313.
21. Гетьманцева Н Д. Стимулювання трудової діяльності як закономірна форма реалізації законних інтересів людини-праці. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. No 3. С.200-204.
22. Горбаль Н.І., Мельничук К.Ю. Підвищення мотивації працівників українських підприємств в умовах кризи. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2023. Вип. 7. № 1. С. 107–119.
23. Ільїч Л .М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: монографія. Київ: Видавничий дім «Алерта», 2017. 608 с.
24. Ковальов О. С. Трудова мобільність працівників – одна з умов функціонування трудових відносин. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, 2023. Серія Право. Випуск 75: частина 3. С. 36–40.
25. Компендіум правових позицій та висновків Верховного Суду України та Великої Палати Верховного Суду із 1997 по 2024 роки та рішень Конституційного Суду України щодо вирішення трудових спорів / [О. Є Луценко, О. Г. Середа, О. С. Нестерович, А. М. Слюсар, Г. О. Яковлева, В. А. Кононенко ; за заг. ред. О. Є. Луценко]. Харків: Право, 2025. 312 с.
26. Луценко О. Є. Євроінтеграція та цифровізація як детермінанти експансії сфери дії трудового права та його норм: монографія / О. Є. Луценко. Харкі : Право, 2026. 501, [3] с.
27. Мамай Н. Мамай Н. Мобільність трудових ресурсів у контексті соціально-економічних перетворень. Перспективні напрями розвитку наукової думки в XXI столітті: Зб. наук. праць за матеріалами V Міжн. наук.-практ. конф. до Дня науки України з нагоди 25-річчя Одеського інституту МАУП (19 травня, 2023 р., м. Одеса).Одеса: Лерадрук, 2023. С. 276–285.
28. Маньгора, Т., Калеников, М., & Мазур, Р. (2024). Реформа колективно-договірного регулювання трудових відносин в Україні: актуальні питання. Актуальні питання у сучасній науці. № 1 (19). URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/8536
29. Мухітдінова Н. Як кадровику зберегти психологічний ресурс під час війни. Кадровик-01. № 3, березень 2024.
30. Пижова М.О. Особливості трудової мобільності працівників в умовах дії правового режиму воєнного стану. Держава та регіони. Серія: Право, 2023р., № 3 (81). С. 54–58. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2023/9.pdf
31. Пищуліна О., Маркевич К. Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації. URL: https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPISPISHULINA-2.pdf
32. Продіус О.І., Афанасенко М.А. Напрями удосконалення системи управління персоналом в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2024. №61. URL:: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-100
33. Пушкар З.М. Кадровий менеджмент: Навчальний посібник / З. М. Пушкар, Б. Т. Пушкар. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 210 с.
34. Селютін В. М. Управління персоналом: Практикум: навч. посібник / В. М. Селютін, Л. М. Яцун. Електрон. дані. Х.: ХДУХТ, 2018. 188 с.
35. Сокуренко В.Є. Управління процесом праці: сутність, характерні риси та щляхи удосконалення. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2024. Серія Право. Випуск 81: частина 1. С. 354-358.

36. Трудо-правові аспекти трудової мобільності працівників: виклики та перспективи / [О. С. Ковальов, О. Є. Луценко, Д. В. Гринь, О. С. Нестерович, О. В. Горстка]; за заг. ред. О. Є. Луценко. Харків: Право, 2025. 240 с.
37. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/07/27/Trudove.pravo.Ukrayiny.26.07.2022.pdf
38. Трудове право: підручник. / О. М. Ярошенко, С. М. Прилипко, А. М. Слюсар; за заг. ред. О. М. Ярошенка. 3 вид. перероб. і допов. Харків: Право. 2019. 544 с.
39. Череп О.Г., Калюжна Ю.В., Михайліченко Л.В. Особливості управління персоналом в умовах воєнного стану в Україні. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 48. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/2214-%D0%A2% D0%B5% D0% BA% D1%81%D1%82% 20%D1%81%D1% 82%D0%B0%D1% 82%D1%82%D1% 96-2131-1-10-20230322.pdf.
40. Яковенко О.І. Особливості дистанційного управління персоналом в сучасних умовах. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2022. Т. 33 (72). № 1. С. 34–39.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: https://zakon.rada.gov.ua/laws
2. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини: https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c
3. Офіційний сайт Конституційного Суду України: http://www.ccu.gov.ua/
4. Офіційний сайт Верховного Суду: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
5. Офіційний сайт Міністерства юстиції України: https://minjust.gov.ua/
6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України: https://www.msp.gov.ua/content/dp-informaciynoobchislyuvalniy-centr.html
7. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації кадровиків України: https://www.kadrovik.ua/
8. Офіційний сайт Державної служби зайнятості: https://www.dcz.gov.ua/

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoidobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiafedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-tazapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeniyuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvnidokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomuuniversyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnuimeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.